

17. søndag efter Trinitatis

Tid og sted: Ødsted og Jerlev 9 og 10.30, 8/10 2017

Skriftlæsninger

Sl 19,2-7: Himlen fortæller om Guds herlighed

Ef 4,1-6: så I bærer over hinanden i kærlighed og stræber efter at fastholde Åndens enhed med fredens bånd.

Luk 14,1-11: Min ven, sæt dig højere op

Salmevalg

10: Alt, hvad som fuglevinger fik

392: Himlene, Herre, fortælle din ære

335: Flammerne er mange

609: Dybt fornedres skal enhver

260: Du satte dig selv i de nederstes sted

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas

Engang på en sabbat var Jesus kommet ind for at spise hos en af de ledende farisæere, og de sad og holdt øje med ham. Da stod der foran ham en mand, som led af vand i

kroppen, og Jesus spurgte de lovkyndige og farisæerne: ”Er det tilladt at helbrede på sabbatten eller ej?” Men de sagde ingenting. Så rørte han ved manden og helbredte ham og lod ham gå. Derpå sagde han til dem: ”Hvis en af jer har en søn eller en okse, som falder i en brønd, vil han så ikke straks trække dem op, selv om det er på en sabbat?” Det kunne de ikke svare på.

Da Jesus lagde mærke til, hvordan de indbudte udvalgte sig de øverste pladser ved bordet, fortalte han dem en lignelse: ”Når du bliver indbudt til et bryllup, så sæt dig ikke øverst ved bordet. Måske er der indbudt en, der er fornemmere end du, og så kommer han, der har indbudt jer begge, og siger til dig: Giv ham din plads plads! Nej, når du bliver indbudt, gå da hen og sæt dig på den nederstes plads, så at han, der indbød dig, kan komme og sige: Min ven, sæt dig højere op! Så bliver du hædret i alle gæsternes påsyn. For enhver, som ophøjer sig selv, skal ydmyges, og den, der ydmyger sig selv, skal ophøjes.”

Prædiken

Naturen er en læremester i ydmyghed. Himlen fortæller om Guds herlighed, hvælvingen beretter om hans hænders værk. Den uendelige himmel griber mig gang på gang med forundring, og jeg må ærligt sige, jeg fatter ikke det ord, uendelig. Bag den blå himmel fortsætter rummet. I Davidssalmen er himlen beskrevet som en hvælving, og som et telt rejst til solen. Og det er jo sådan, vi oplever himlen... solen bevæger sig hver dag henover den. Den står op i øst og sætter himlen i brand. Under sin vandring hen over himlen oplyser den hver eneste lille afkrog her på jorden. Solen giver lys og liv. Det er sådan, vi oplever solen, når vi ser på himlen. Og alligevel ved vi, at sådan forholder det sig ikke. Det er ikke solen, der bevæger sig rundt om jorden. Det er jorden, der bevæger sig rundt om solen. Det var videnskabsmanden Kopernikus, der opdagede det i 1500-tallet. Ind til da mente man, at solen bevægede sig rundt om jorden, men Kopernikus påviste altså, at det var omvendt. Det var en verdensomvæltende viden, for det betød, at universets centrum ikke længere var jorden, det

var solen. Mange teologer, særligt i de katolske kirker, opfattede det som en kættersk lære, eftersom den åbenlyst stred mod Guds skabelse, sådan som den er beskrevet i 1. Mosebog: Her er jorden centrum, og mennesket er sat på jorden til at herske over den.

Senere har vi så fundet ud af, at ikke engang solen er universets centrum; den er blot en enkelt blandt milliarder af stjerner i vores galakse, der blot af en galakse blandt millioner af galakser. Og vi må erkende, at der med stor sandsynlighed findes andre intelligente væsner et sted derude bag himlens blå, i det uendelige.

Naturen er en læremester i ydmyghed, og vi har slet intet begreb om, hvor stor naturen faktisk er.

I science fiction-romanen ”The Hitchhikers guide to the galaxy” – Blafferens guide til galaksen – er der en sjov maskine, der sætter universets storhed og menneskets ubetydelighed i perspektiv: Når man går ind i maskinen viser den, hvor stor ens betydning i universet er. Det siges, at alle kommer deprimerede ud af maskinen, da det altid viser sig, at man er nærmest ubetydelig.

Men maskinen har, som jeg ser det, en fejl. Den har ikke taget Gud med i billedet: At Gud er skaber, at Gud er stor og almægtig, at Gud ikke er blevet mindre, fordi vi har opdaget, at universet er større. Det har maskinen udeladt. Maskinen er vel nærmest det modsatte af Gud... en lille djævel, der overbeviser hvert eneste menneske om, at det kun har den betydning, det skaber for sig selv. Med andre ord siger maskinen til den enkelte: du er ubetydelig i universet, men du er betydningsfuld for dig selv. Og det er i grunden det samme som at sige, at ingen betyder noget for nogen.

Når jeg siger, at naturen er en læremester i ydmyghed, så må det præciseres. For der er groft sagt to former for ydmyghed. Der er for det første den ydmyghed, der kommer af ubetydeligheden, og så er der for det andet den ydmyghed, der kommer af kærligheden.

Den ydmyghed der kommer af ubetydeligheden er i virkeligheden en ydmygelse. Det er en ydmyghed, vi ikke selv har taget på os, og derfor kan den blive vores fjende.

Den ydmyghed der kommer af kærligheden er selvpålagt, i agtelse over for det andet menneske.

Vi læste lignelsen om pladserne ved bordet, som Jesus fortæller, da han deltager i et måltid hos en af farisæerne. Lignelsen fortæller, at vi skal være ydmyge; forud for lignelsen er gået et optrin, hvor Jesus har helbredt en mand, der led af vand i kroppen – på en sabbat. Umiddelbart virker det som om, der ikke er den store sammenhæng mellem de to dele af fortællingen.

Men jeg tror fortællingerne handler om, at mennesker er betydningsfulde. Samtalen om, hvorvidt vi må helbrede en syg mand på en sabbat, er en samtale om lov og menneskelighed. Farisæerne opfattede loven på samme måde som maskinen fra *The Hitchhikers Guide to the Galaxy* viser vores ubetydelighed; loven var til for at skaffe os betydning over for hinanden. Hvis en farisæer gennem loven kunne bevise sin retskaffenhed, så ville han blive hædret blandt de øvrige farisæere, og måske ville han endda vinde Guds gunst?

Men Jesus siger: Loven er kun noget i kraft af, at den gør det enkelte menneske betydningsfuld. Vi må ikke bruge loven til at hædre os selv. Vi skal bruge loven til at skaffe retfærdighed for de svage og undertrykte. Og derfor kan Jesus naturligtvis helbrede manden på en sabbat.

På samme måde er lignelsen om pladserne ved bordet, hvor Jesus opfordrer os til at tage en af de lave pladser, ikke et spørgsmål om korrekt opførsel, om takt og tone, nej, det handler om medmenneskelighed. Det handler om at sætte sig i de nederstes sted. Sådan som Jesus gjorde.

Når jeg derfor siger, at den skøre maskine, der viser vores ubetydelighed i forhold til resten af universet, mangler Gud i sit verdensbillede, så er det netop den Gud, der har åbenbaret sig i Jesus Kristus.

For Jesus Kristus viser os, hvad det vil sige at leve i en verden, som Gud har skabt. Det vil sige, at vi lever i en verden, der er uendeligt stor og fuldstændig ubegribelig, men alligevel en verden, hvor hvert eneste menneske er betydningsfuldt. Og den betydningsfuldhed er ikke noget, vi skal tilkæmpe os selv, nej det er en betydningsfuldhed vi

giver hinanden, idet vi ydmygt stiller de bedste pladser til rådighed for vores næste.

Universet er i konstant bevægelse. Millioner af galakser bevæger sig væk fra universets centrum; Milliarder af stjerner lyser på milliarder af planeter, der kredser rundt om stjernerne. En af de planeter er jorden. Her er der vand og jord, her vokser planter og træer; her ånder vi, lever og tænker.

Naturvidenskaben forholder sig til, *hvordan* alt er blevet til, og hvordan det vokser og lever. Her i kirken forholder vi os til, *hvorfor* det hele er blevet til. *Hvorfor* vi lever. Her i kirken taler vi om, at Gud står bag det hele. At Gud er den magt, der får planterne til at gro og dyrene til at ånde. Det udelukker ikke naturvidenskaben. Men det slår i hvert fald mig med en forunderlig ydmyghed, når jeg tænker på, at den magt, der står bag alle milliarder planeter, alle milliarder af stjerner, alle millioner galakser, måske andre universer; den magt, som vi kan kalde tilværelsens centrum, er den samme magt, der helbredte en mand, der led af vand i kroppen i Galilæa for 2000 år siden. Den magt

er Gud, Kristus, universets centrum. Og når jeg i ydmyghed skal forstå, at jeg ikke selv er universets centrum, så bliver jeg alligevel fortalt i bibelen, gennem min dåb og i nadveren, at jeg er elsket af den magt, som var *lige netop jeg* universets centrum. **Amen**